

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, më 23 tetor 2017
Nr. ref.: RK 1143/17

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

rastin nr. KI37/17 dhe KI52/17

Parashtrues

Tihomir Mikarić
Olga Janićijević
Shemsije Sheholli

Vlerësim i kushtetutshmërisë së
Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, Pml. Kzz 236/2016,
të 11 janarit 2017

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Arta Rama-Hajrizi, kryetare
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Bekim Sejdiu, gjyqtar
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, gjyqtare dhe
Gresa Caka-Nimani, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa KI37/17 është dorëzuar nga Tihomir Mikarić, me banim në Laplje Selo, komuna e Graçanicës, dhe Olga Janićijević, me banim në Prishtinë; kërkesa KI52/17 është dorëzuar nga Shemsije Sheholli, me banim në Prishtinë (në tekstin e mëtejme: parashtruesit e kërkesës).

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesit e kërkesës e kontestojnë Aktgjykimin e Gjykatës Supreme Pml. Kzz 236/16, të 11 janarit 2017 në lidhje me Aktgjykimin e Gjykatës së Apelit PAKR 158/15, të 5 prillit 2016 dhe Aktgjykimin e Gjykatës Themelore në Prizren, K. nr. 272/13, të 9 shtatorit 2014.

Objekti i çështjes

3. Objekti i çështjes është shqyrtimi i kushtetutshmërisë së aktgjykimit të kontestuar, me të cilin pretendohet se janë shkelur të drejtat e parashtruesve të kërkesës, të garantuara me nenin 3 [Barazia para Ligjit], nenin 24 [Barazia para Ligjit], neni 31 (2) [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm], Neni 33 (1) (4) [Parimi i Ligjshmërisë dhe Proporcionalitetit në Rastet Penale], neni 54 [Mbrotjtja Gjyqësore e të Drejtave], neni 107 [Imuniteti] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta) në lidhje me paragrafin 1, të nenit 6 [E drejta për një proces të rregullt] të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejme: KEDNJ).
4. Parashtruesja e kërkesës Shemsije Sheholli kërkoi nga Gjykata që të mbajë seancë dëgjimore.

Baza juridike

5. Kërkesat bazohen në nenin 113. 7 të Kushtetutës, në nenin 47 dhe 48 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, nr. 03/L-121 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe në rregullin 29 të Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

6. Më 3 prill 2017, parashtruesit e kërkesës Tihomir Mikarić dhe Olga Janićijević e dorëzuan kërkesën e tyre KI37/17 në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
7. Më 7 prill 2017, Kryetarja e Gjykatës caktoi gjyqtarin Almiro Rodrigues gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Bekim Sejdiu (kryesues), Selvete Gërxhaliu-Krasniqi dhe Gresa Caka-Nimani.
8. Më 21 prill 2017, parashtruesja e kërkesës Shemsije Sheholli e dorëzoi kërkesën KI52/17 në Gjykatë.
9. Më 24 prill 2017, Kryetarja e Gjykatës urdhëroi bashkimin e kërkesave sipas rregullit 37 (1) të Rregullores së punës.
10. Më 25 maj 2017, Gjykata njoftoi parashtruesit për regjistrimin dhe bashkimin e kërkesave të tyre dhe dërgoi një kopje të kërkesave në Gjykatën Supreme.

11. Më 12 qershor 2017, parashtruesja e kërkesës Shemsije Sheholli dorëzoi dokumente shtesë dhe kërkoi nga Gjykata të mbajë seancë dëgjimore dhe t'i mundësojë asaj të marrë pjesë në atë seancë.
12. Më 7 shtator 2017, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

13. Më 27 korrik 2012, Prokuroria Speciale e Republikës së Kosovës ngriti aktakuzën PPS 253/09 kundër parashtruesve të kërkesës.
14. Më 9 shtator 2014, Gjykata Themelore në Prizren (Aktgjykimi P. nr. 272/13) shpalli fajtor:
 - (i) parashtruesin e kërkesës Tihomir Mikarić sepse ndërmjet vitit 2006 dhe 2007, si gjyqtar në Gjykatën e atëhershme Komunale në Prishtinë, mori vendime të kundërligjshme në rastet nr. 1908/03; 342/06; dhe 1918/06;
 - (ii) parashtruesen e kërkesës Olga Janićijević sepse ndërmjet vitit 2006 dhe 2007, si gjyqtare në Gjykatën e atëhershme Komunale në Prishtinë, mori vendime të kundërligjshme në rastet nr. 1314/07; 53/06; 3/06; 1849/06; 1147/06; 3521/04; 1415/05; 1738-/07; dhe,
 - (iii) parashtruesen e kërkesës Shemsije Sheholli sepse ndërmjet vitit 2006 dhe 2007, si gjyqtare në Gjykatën e atëhershme Komunale në Prishtinë, mori vendime të kundërligjshme në rastin nr. 2333/05.
15. Gjykata Themelore shpalli parashtruesit e kërkesës fajtorë për shkak të kryerjes së veprës penale “Nxjerrja e kundërligjshme e vendimeve gjyqësore” siç parashihet me nenin 346 të Kodit të Përkohshëm Penal të Kosovës UNMIK/REG/2003/25 (në tekstin e mëtejme: KPPK), i 6 korrikut 2003. Gjykata Themelore arsyetoi se parashtruesit e kërkesave kanë marrë vendime lidhur me pretendimet pronësore kundër ndërmarrjeve shoqërore në kundërshtim me ligjin në fuqi, i cili parasheh që Dhoma e Posaçme e Gjykatës Supreme ka juridiksion parësor për zgjidhjen e këtyre kërkesave. Gjykata Themelore, më tej, shtoi se parashtruesit e kërkesës i kanë marrë këto vendime për qëllime të fitimit material personal dhe për fitimin material të personave të tretë.
16. Parashtruesi i kërkesës Tihomir Mikarić u dënua me 1 (një) vit burgim me kusht, i cili nuk do të ekzekutohet me kusht që të mos kryejë vepër tjetër penale brenda një periudhe 2 (dy) vjeçare. Parashtruesja e kërkesës Olga Janićijević u dënua me 18 (tetëmbëdhjetë) muaj burgim me kusht, i cili nuk do të ekzekutohet me kusht që të mos kryejë vepër tjetër penale brenda një periudhe 2 (dy) vjeçare. Parashtruesja e kërkesës Shemsije Sheholli u dënua me 8 (tetë) muaj burgim me kusht, i cili nuk do të ekzekutohet me kusht që të mos kryejë vepër tjetër penale brenda një periudhe 2 (dy) vjeçare.
17. Gjykata Themelore, sipas nenit 54 [Dënimet plotësuese] dhe nenit 57 [Ndalimi i ushtrimit të profesionit, veprimtarisë ose detyrës] të KPPK-së, i dënoi

parashtruesit e kërkesës me dënim plotësues të ndalimit të profesionit, veprimtarisë ose detyrës për një periudhë 2 (dy) vjeçare.

18. Parashtruesit e kërkesës parashtruan ankesë pranë Gjykatës së Apelit, duke pretenduar shkelje esenciale të dispozitave të procedurës penale, vërtetim të gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike, shkelje të ligjit penal dhe vendim për sanksionin penal.
19. Më 5 prill 2016, Gjykata e Apelit (Aktgjykimi PAKR 158/15) aprovoi pjesërisht ankesën e parashtruesve të kërkesës, në atë masë sa qëllimi i tyre për të përfituar dobi materiale të paligjshme nuk mund të vërtetohej përtej një dyshimi të arsyeshëm dhe dënimi plotësues i shqiptuar ishte shumë i paqartë; refuzoi si të pabazuar pjesën e mbetur të ankesës; dhe vërtetoi dënimet e tyre.
20. Parashtruesit e kërkesës parashtruan kërkesë për mbrojtje të ligjshmërisë në Gjykatën Supreme, duke pretenduar shkelje të të drejtave dhe lirive të tyre themelore të njeriut, që kryesisht konsistojnë në pretendimet për drejtësi selektive, formën dhe përmbajtjen e aktgjyqimeve, disproporcionaliteti në rastet penale, vërtetimin e qëllimit penal, vërtetimin e fakteve, provave të falsifikuara, imunitetin e gjyqtarëve dhe shqiptimin e gabuar të dënimit plotësues.
21. Më 11 janar 2017, Gjykata Supreme (Aktgjykimi Pml. Kzz 236/2016) hodhi poshtë si të pabazuar kërkesën e parashtruesve për mbrojtje të ligjshmërisë, sepse konkludoi se *“të gjitha pretendimet kundër formës dhe përmbajtjes së aktgjyqimit të Gjykatës së Apelit ishin të pabazuara (...)”*.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

22. Parashtruesit e kërkesës pretendojnë shkelje të nenit 3 [Barazia para Ligjit], nenit 24 [Barazia para Ligjit], paragrafi 2, të nenit 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm], paragrafët (1) dhe (4), të nenit 33 [Parimi i Legalitetit dhe Proporcionalitetit në Rastet Penale], nenit 54 [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave], nenit 107 [Imuniteti] të Kushtetutës në lidhje me paragrafin 1, të nenit 6 (E drejta për një proces të rregullt) të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejshëm: KEDNJ).
23. Parashtruesit e kërkesës Tihomir Mikarić dhe Olga Janićijević pretendojnë se procedurat ishin arbitrare. Në të vërtetë, ata pretendojnë se *“Aktgjykimi i shkallës së parë (...) është arbitrar, hipotetik dhe i pakuptueshëm. Në paragrafin 267 të arsyetimit të aktgjyqimit thuhet: “Kolegji e shqyrtoi Rregulloren e UNMIK-ut 2002/13, në veçanti nenin 4 dhe vërtetoi se dispozitat janë të qarta. Megjithatë, Kolegji nuk e ka lexuar Rregulloren”*.
24. Parashtruesit e kërkesës Tihomir Mikarić dhe Olga Janićijević, gjithashtu, pretendojnë se aktgjykimet e gjykatave tregojnë arsyetim të mangët. Në të vërtetë, ata pohojnë se *“Gjykata Themelore në Prizren, si gjykatë e shkallës së parë, nuk ka dhënë arsye të mjaftueshme për aktgjykimin e saj. Ajo nuk e arsyetoi në mënyrë të qartë dhe pa mëdyshje fajin tim, as dashjen time, si elementin themelor të veprës penale “Nxjerrja e kundërligjshme e vendimeve gjyqësore”, të parashikuar me nenin 346 të KPPK-së”*.

25. Përveç kësaj, parashtruesit e kërkesës Tihomir Mikarić dhe Olga Janićijević pretendojnë shkelje të nenit 31 (2) të Kushtetutës. Në të vërtetë, ata pretendojnë se *“Aktgjykimi i shkallës së parë është nxjerrë jashtë afatit të arsyeshëm prej 180 ditësh, i cili është i nevojshëm për nxjerrjen e vendimit gjyqësor. PSRK e ka ngritur, më datën 27.07.2012, aktakuzën PPS 253, të datës 19.07.2012, ndërsa aktgjykimi është nxjerrë më datën 09.09.2014”*.
26. Parashtruesit e kërkesës Tihomir Mikarić dhe Olga Janićijević i paraqesin më tej arsyet e përmendura në Aktgjykimin e Gjykatës së Apelit. Në të vërtetë, ata pretendojnë se *“gjykata e shkallës së dytë (...) nuk ka dhënë arsye të vlefshme se në çfarë mënyre ka vërtetuar se unë i kam nxjerrë aktgjykimet e kontestuara gjoja me qëllim që të dëmtoj NSH KBI “Kosovo-Export” (...). Aktgjykimi i shkallës së dytë, gjithashtu nuk mund t'i përmbush standardet e vendimit të arsyetuar, me të cilin do të ishte respektuar e drejta ime për një vendim të arsyetuar, ashtu siç është e garantuar me Kushtetutën e Republikës së Kosovës dhe Konventën Evropiane për të Drejtat e Njeriut”*.
27. Përveç kësaj, parashtruesit e kërkesës Tihomir Mikarić dhe Olga Janićijević pretendojnë shkelje të nenit 33 (1) dhe (4) të Kushtetutës. Në të vërtetë, ata pretendojnë se *“Gjykata Supreme (...) justifikoi aktgjykimet e paligjshme dhe të padrejta të gjykatave më të ulëta, duke sajuar “dashjen specifike”, e cila dallon nga format themelore të dashjes të përcaktuara në nenin 15 të KPPK-së, dhe në këtë mënyrë e ka shkelur drejtpërdrejtë nenin 33, paragrafi 1 dhe paragrafi 4 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (...)”*.
28. Në fund, parashtruesit e kërkesës Tihomir Mikarić dhe Olga Janićijević kërkojnë nga Gjykata: (i) të konfirmojë shkeljen e nenit 31 (2) të Kushtetutës, në lidhje me nenin 6 (1) të KEDNJ-së; (ii) të konfirmojë shkeljen e nenit 33 (1) dhe (4) të Kushtetutës; dhe (iii) të shpallin të pavlefshme të gjitha aktgjykimet e gjykatave të rregullta.
29. Parashtruesja e kërkesës Shemsije Sheholli pretendon falsifikim të Aktgjykimit të Gjykatës Themelore në Prizren. Në fakt, ajo pretendon se *“(…) gjykata e shkallës së parë - ka bërë fshehjen e dokumenteve provave materiale në dëm timin të cilat gjinden në shkresat e lëndës P.nr. 272/13. Kjo provë materiale qëllimisht është fshehur në dëm timin nga Kryetari i Trupit Gjyqësor (...)”*.
30. Parashtruesja e kërkesës Shemsije Sheholli gjithashtu flet për konsistencën e Aktgjykimit të Gjykatës së Apelit. Në fakt, ajo pretendon se *“(…) mua si gjyqtare të shkallës së parë më shpalle fajtores - ndërsa Trupin Gjyqësor të Gjykatës së Qarkut që e kanë vërtetuar këtë Aktgjykimin të cilin e kam nxjerrë unë si Kryetare e Trupit gjyqësor në shkallë të parë i liron nga çdo akuzë”*.
31. Parashtruesja e kërkesës Shemsije Sheholli më tej ankohet ndaj Aktgjykimit të Gjykatës Supreme *“(…) që kërkesën time për mbrojtjen e ligjshmërisë (...) e refuzon si të pabazuar - pa asnjë bazë ligjore”*.
32. Përveç kësaj, parashtruesja e kërkesës Shemsije Sheholli pretendon shkelje të nenit 107 të Kushtetutës. Në të vërtetë, ajo pretendon se *“(…) jam shpallë fajtores për veprën penale (...) dhe jam dënuar me dënim me kusht (...), Gjykata e Apelit në Prishtinë e ka refuzuar ankesën time, dhe në raport me mua e ka*

vërtetuar Aktgjykimin e Gjykatës Themelore në Prizren. Të dy aktgjykimet janë marrë me një varg shkeljesh të dispozitave edhe formale edhe materiale. Madje, me këto aktgjykime është shkelë edhe Kushtetuta e Republikës së Kosovës (...)”.

33. Për më tepër, parashtruesja e kërkesës Shemsije Sheholli pretendon se ajo është viktimë e diskriminimit nga gjykatat, sepse: (i) në procedurën para gjykatës së faktit, provat ishin “manipuluar” dhe dokumentet ishin “fshehur” në dëm të saj; (ii) qëllimi i saj për të kryer vepër penale dhe qëllimi i saj për përfitim material nuk janë vërtetuar kurrë dhe për këtë arsye, në mungesë të elementeve të tilla, nuk ka vepër penale; dhe (iii) dënimi plotësues, përkatësisht ndalimi i ushtrimit të profesionit të saj si gjyqtare është “i paligjshëm”, “i padrejtë” dhe “denigrues” për të si gjyqtare dhe se ky dënim “seriozisht” shkel nenin 107 të Kushtetutës.
34. Në fund, parashtruesja e kërkesës Shemsije Sheholli kërkon nga Gjykata që t’i shpallë të pavlefshme të gjitha aktgjykimet e gjykatave të rregullta.

Pranueshmëria e kërkesës

35. Gjykata së pari shqyrton nëse kërkesa i ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej me Ligj dhe të parapara me Rregullore të punës.
36. Në lidhje me këtë, Gjykata gjithashtu i referohet paragrafëve 1 dhe 7, të nenit 113 [Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës, të cilët përcaktojnë:

“1. Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.

[...]

7. Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”

37. Gjykata i referohet edhe nenit 49 [Afatet] të Ligjit, i cili përcakton:

“Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajve. Afati fillon të ecë që nga dita kur parashtruesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor.”

38. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se parashtruesit e kërkesës janë individë të cilët pretendojnë shkelje të të drejtave të tyre të garantuara me Kushtetutë nga gjykatat e rregullta; ata kanë dorëzuar kërkesat e tyre brenda afatit të paraparë dhe kanë shteruar të gjitha mjetet juridike në dispozicion.
39. Megjithatë, Gjykata i referohet nenit 48 [Saktësimi i kërkesës] të Ligjit, i cili parasheh se:

Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësoj saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestoj.”

40. Gjykata merr parasysh rregullin 36 (1) (d) dhe (2) (d), i cili parasheh:

“(1) Gjykata mund ta shqyrtojë një kërkesë nëse:

(...)

(d) kërkesa arsyetohet prima facie ose nuk është qartazi e pabazuar

(2) Gjykata do të deklarojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

(...)

(d) parashtruesi nuk dëshmon në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij.”

41. Prandaj, Gjykata konstaton se parashtruesit e kërkesës janë palë të autorizuar, se i kanë parashtruar kërkesat e tyre në afatin e paraparë dhe i kanë shteruar të gjitha mjetet juridike. Megjithatë, parashtruesit e kërkesës nuk kanë mbështetur mjaftueshëm pretendimet e tyre, siç do të shpjegohet më tutje.

42. Gjykata rikujton që parashtruesit e kërkesës pretendojnë shkelje të nenit 3, 24, 31 (2), nenit 33 (1) dhe (4), 54 dhe 107 të Kushtetutës, në lidhje me nenin 6 (1) të KEDNJ-së.

43. Gjykata rikujton nenin 24 [Barazia para Ligjit] të Kushtetutës, i cili përcakton:

“1. Të gjithë janë të barabartë para ligjit. Çdokush gëzon të drejtën e mbrojtjes së barabartë ligjore, pa diskriminim.

2. Askush nuk mund të diskriminohet në bazë të racës, ngjyrës, gjinisë, gjuhës, fesë, mendimeve politike ose të tjera, prejardhjes kombëtare a shoqërore, lidhjes me ndonjë komunitet, pronës, gjendjes ekonomike, sociale, orientimit seksual, lindjes, aftësisë së kufizuar ose ndonjë statusi tjetër personal.”

(...)

44. Neni 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] i Kushtetutës, përcakton:

“1. Çdokujt i garantohet mbrojtje e barabartë e të drejtave në procedurë para gjykatave, organeve të tjera shtetërore dhe bartësve të kompetencave publike.

2. Çdokush gëzon të drejtën për shqyrtim publik të drejtë dhe të paanshëm lidhur me vendimet për të drejtat dhe obligimet ose për cilëndo akuzë penale që ngrihet kundër saj/tij brenda një afati të arsyeshëm, nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme, e themeluar me ligj.”

45. Përveç kësaj, neni 6 [E drejta për një proces të rregullt] të KEDNJ-së, parasheh:

“1. Në përcaktimin e të drejtave dhe detyrimeve të tij civile ose të çdo akuze penale kundër tij, çdo person ka të drejtë që çështja e tij të dëgjohet drejtësisht, publikisht dhe brenda një afati të arsyeshëm nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme.”

46. Neni 33 [Parimi i Legalitetit dhe Proporcionalitetit në Rastet Penale] të Kushtetutës, përcakton që:

“1. Askush nuk mund të akuzohet ose të dënohet për asnjë vepër e cila, në momentin e kryerjes, nuk ka qenë e përcaktuar me ligj si vepër penale, me përjashtim të veprave të cilat, në kohën e kryerjes së tyre, sipas së drejtës ndërkombëtare, përbënin gjenocid, krime lufte ose krime kundër njerëzimit.

[...]

4. Dënimet përcaktohen në bazë të ligjit që ka qenë në fuqi në kohën e kryerjes së veprës penale.”

47. Neni 54 [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave] të Kushtetutës, parasheh që:

“Çdokush gëzon të drejtën e mbrojtjes gjyqësore në rast të shkeljes ose mohimit të ndonjë të drejte të garantuar me këtë Kushtetutë ose me ligj, si dhe të drejtën në mjete efektive ligjore nëse konstatohet se një e drejtë e tillë është shkelur.”

48. Neni 107 [Imuniteti] i Kushtetutës, përcakton:

1. Gjyqtarët, përfshirë edhe gjyqtarët porotë, gëzojnë imunitetin nga ndjekja penale, paditë civile dhe shkarkimi nga funksioni, për vendimet e marra, votimin e bërë, mendimin e shprehur dhe për veprimet e tjera të ndërmarra që janë brenda fushëveprimit të detyrave dhe përgjegjësi të tyre si gjyqtarë”.

49. Gjykata në fillim vëren se parashtruesit e kërkesës e kontestojnë Aktgjykimin e njëjtë të Gjykatës Supreme; megjithatë, disa nga pretendimet janë ngritur nga më shumë se një prej parashtruesve të kërkesës. Prandaj, Gjykata do t'i shqyrtojë ato së bashku ose një nga një për aq sa ato janë të ndërlidhura ose të ndara.
50. Në këtë drejtim, Gjykata rikujton që parashtruesit e kërkesës pretendojnë shkelje të të drejtave dhe lirive themelore të tyre, përkatësisht argumentojnë drejtësinë selektive, formën dhe përmbajtjen e vendimeve, disproporcionalitetin në rastet penale, krijimin e qëllimit penal, vërtetimin e fakteve, dëshmitë e falsifikuara, privimin e imunitetit të gjyqtarëve dhe shqiptimin e gabuar të dënimit plotësues.
51. Gjykata konsideron se këto pretendime dhe argumente tashmë ishin bazë për të cilën parashtruesit kërkuan mbrojtjen e ligjshmërisë.
52. Në të vërtetë, Gjykata vëren se parashtruesi i kërkesës Tihomir Mikarić kërkoji mbrojtjen e ligjshmërisë, duke argumentuar se *“aktgjykimet janë në shkelje të nenit 346 [Nxjerrja e kundërligjshme e vendimeve gjyqësore] të KPPK dhe në shkelje esenciale të dispozitave të procedurës penale sipas nenit 384 (1.3) të KPP-së”.*

53. Gjykata gjithashtu vëren se parashtruesja e kërkesës Olga Janićijević kërko mbrojtje të ligjshmërisë, duke argumentuar se *“aktgjykimi i Gjykatës së Apelit është në kundërshtim me nenin 346 të KPPK-së, sepse në arsyetim nuk përmendet asnjë provë që vërteton se ajo kishte pasur për qëllim të shkaktojë dëm”*.
54. Gjykata më tej vëren se parashtruesja e kërkesës Shemsije Sheholli kërko mbrojtje të ligjshmërisë, duke pretenduar se *“aktgjykimet janë në kundërshtim me dispozitat e procedurës penale, të ligjit penal dhe të Kushtetutës”*. Në lidhje me atë shkelje të pretenduar të Kushtetutës, parashtruesja Shemsije Sheholli pretendon se *“aktgjykimet shkelin parimin e mbrojtur me Kushtetutë të imunitetit për gjyqtarët, në pajtim me nenin 107 të Kushtetutës, pasi e privojnë një gjyqtar nga e drejta për të nxjerrë aktgjykime të pavarura në bazë të ligjit të zbatueshëm”*.
55. Gjykata konsideron se pretendimet dhe argumentet e ngritura në Gjykatë janë në lidhje me gabimet e fakteve dhe ligjit që pretendohen të jenë kryer jo vetëm nga Gjykata Supreme, por edhe nga Gjykata e Apelit, Gjykata e Qarkut dhe Gjykata Komunale. Pretendimet dhe argumentet e marra nga parashtruesit e kërkesës janë të njëjta në thelb si ato të paraqitura në Gjykatën Supreme. Duket se parashtruesit e kërkesës paraqiten në Gjykatën Kushtetuese, si të ishte një gjykatë e “shkallës së katërt”.
56. Megjithatë, Gjykata thekson se nuk është detyrë e saj që të merret me gabimet e ligjit që pretendohet të jenë bërë nga gjykatat e rregullta (ligjshmërisë), përveç dhe për aq sa gabimet e tilla mund të kenë shkelur të drejtat dhe liritë e mbrojtura me Kushtetutë (kushtetutshmërinë). Ajo vetë nuk mund të vlerësojë ligjin që ka bërë që një gjykatë e rregullt të miratojë një vendim në vend se një tjetër. Nëse do të ishte ndryshe, Gjykata do të vepronte si gjykatë e “shkallës së katërt”, që do të ishte mosmarrje parasyshe e kufijve të vendosur në juridiksionin e saj. Në të vërtetë, është roli i gjykatave të rregullta t'i interpretojnë dhe zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (Shih rastin e Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut [GJEDNJ] *Garcia Ruiz kundër Spanjës*, Kërkesa nr. 30544/96, paragrafi 28; dhe shih, *mutatis mutandis*, rastin e Gjykatës Kushtetuese nr. KI63/16, parashtrues i kërkesës *Astrit Pira*, Aktvendim për papranueshmëri, i 17 gushtit 2016, paragrafi 40).
57. Gjykata thekson se, si rregull i përgjithshëm, vërtetimi i fakteve dhe interpretimi dhe zbatimi i ligjit është ekskluzivisht çështje e gjykatave të rregullta, të gjeturat dhe konkluzionet e të cilave në këtë drejtim janë detyruese për Gjykatën Kushtetuese. Megjithatë, kur vendimi i gjykatës së rregullt është qartazi arbitrar, Gjykata mund dhe duhet ta shqyrtojë atë (Shih rastin e Gjykatës Kushtetuese nr. KI63/16, *Ibidem*, paragrafi 45).
58. Përveç kësaj, Gjykata vëren se Gjykata Supreme ka analizuar hollësisht pretendimet dhe argumentet në kërkesën e parashtruesve për mbrojtje të ligjshmërisë dhe ka dhënë përgjigje të arsyetuara. Gjykata Supreme në mënyrë të veçantë analizoi dhe vendosi për argumentet e krijimit të dashjes, “drejtësisë selektive”, seancën e mbajtur më 3 shtator 2014, provat e falsifikuara, imunitetin, formën dhe përmbajtjen e aktgjykimeve dhe shqiptimin e dënimeve plotësuese.

59. Në të vërtetë, sa i përket pretendimit të parashtruesve për drejtësi selektive, Gjykata Supreme theksoi se *“argumentet në lidhje me këtë janë jashtëzakonisht të paqarta pasi ato nuk janë të vërtetuara me asnjë bazë ligjore”*. Përveç kësaj, Gjykata Supreme konsideroi se *“nuk është shkelje as e ligjit të procedurës penale dhe as e ligjit penal të lirojë vetëm disa nga të pandehurit bazuar në një vlerësim tjetër të fakteve të vërtetuara”*. Përfundimisht, Gjykata Supreme *“nuk ka gjetur se (...) ligji me qëllim është aplikuar në mënyrë selektive. Për shkak të kësaj, akuzat janë të pabazuara”*.
60. Sa i përket pretendimit të parashtruesve të kërkesës në lidhje me formën dhe përmbajtjen e aktgjykimeve të gjykatave të shkallës më të ulët, Gjykata Supreme theksoi se *“Gjykata e Apelit konfirmoi konkluzionet tashmë të shtjelluara gjerësisht nga Gjykata e Qarkut”*. Gjykata Supreme konsideroi se, *“Në situatat kur Gjykata e Apelit pajtohet me arsyet e dhëna në shkallë të parë, standardi për arsyetimin e tij është në nivel më të ulët. Kolegji nuk pajtohet që arsyetimi është i pamjaftueshëm ose se dispozitivi është i paqartë ose i pakuptueshëm”*. Në fund, Gjykata Supreme konstatoi se *“të gjitha pretendimet kundër formës dhe përmbajtjes së aktgjykimit të Gjykatës së Apelit janë të pabazuara në këto pjesë”*.
61. Sa i përket pretendimit të parashtruesve për ushtrimin e proporcionalitetit nga gjykatat e shkallës më të ulët, Gjykata Supreme vlerësoi se *“vepra penale e nxjerrjes së kundërligjshme të vendimeve gjyqësore është në pajtim me nenin 346 të KPPK-së e dënueshme me burgim prej gjashtë muaj deri në pesë vjet”*. Gjykata Supreme konsideroi se *“të gjitha kohëzgjatjet e burgimit ishin vendosur brenda kësaj shkalle”*. Përfundimisht, Gjykata Supreme gjeti se *“për këtë arsye pretendimi që gjykatat i tejkalojnë kompetencat e tyre është i pabazuar”*.
62. Sa i përket pretendimit të parashtruesve të kërkesës se gjykatat e shkallës më të ulët nuk e kanë vërtetuar kurrë qëllimin e tyre penal, Gjykata Supreme vlerësoi se *“dashja e paraparë në nenin 346 të KPPK është një nga elementet specifike të veprës penale të nxjerrjes së kundërligjshme të vendimeve gjyqësore. Është një dashje specifike dhe si e tillë ndryshon nga format themelore të dashjeve të parapara me nenin 15 të KPPK. Neni 15 i KPPK-së përcakton dy llojet e dashjes themelore - të drejtpërdrejtë dhe të mundshëm - që vlejnë për secilën veprë penale në KPPK”*. Gjykata Supreme konsideroi se *“vërtetimi i fakteve në lidhje me elementin specifik subjektiv siç përcaktohet në nenin 346 të KPPK-së nuk dallon nga vërtetimi i fakteve në lidhje me elementët e tjerë”*. Përfundimisht, Gjykata Supreme gjeti se *“prandaj, dashja specifike mund të dëshmohet në shumë mënyra, duke përfshirë edhe përmes konkluzioneve logjike që mund të nxirren nga prova të tjera, duke përfshirë dëshmi rrethanore”*.
63. Sa i përket kërkesës së parashtruesit Tihomir Mikarić se Gjykata Supreme duhet të shqyrtojë video dhe audio-incizimet, Gjykata Supreme rikujtoi se procedura e kërkesës për mbrojtjen e ligjshmërisë *“rregullohet me nenet 418 dhe 432-441 të KPP”*. Gjykata Supreme konsideroi se *“asnjë nga këto nene nuk përfshin një mundësi procedurale që Gjykata Supreme të marrë prova të reja ose të shqyrtojë video dhe audio incizimet nga seancat e Gjykatës së Qarkut”*. Përfundimisht, Gjykata Supreme konstatoi se *“për këtë arsye kërkesa e Tihomir Mikarićit është refuzuar”*.

64. Sa i përket pretendimit të parashtruesve të kërkesës Tihomir Mikarić dhe Olga Janićijević se aktgjykimi i shkallës së parë është nxjerrë përtej afatit të arsyeshëm prej 180 (njëqind e tetëdhjetë) ditësh, dhe se kjo ka rezultuar në shkelje të paragrafit 2, të nenit 31 të Kushtetutës, Gjykata Kushtetuese vëren se nuk ka asgjë në kërkesë që tregon se kjo çështje është ngritur nga parashtruesit e kërkesës gjatë rrjedhës së procedurës së rregullt. Kjo çështje është ngritur për herë të parë në Gjykatën Kushtetuese. Megjithatë, Gjykata Kushtetuese, në pajtim me parimin e subsidiaritetit, nuk mund ta vlerësojë këtë çështje pa qenë paraprakisht e ngritur dhe vlerësuar në procedurë të rregullt (Shih rastin e Gjykatës Kushtetuese KI89/15, parashtrues i kërkesës *Fatmir Koci*, Aktvendim për papranueshmëri, i 22 marsit 2016, paragrafi 35).
65. Sa i përket pretendimit të parashtrueses së kërkesës Shemsije Sheholli për dëshmi të falsifikuara, Gjykata Supreme konsideroi se *“pretendimi në këtë drejtim është i paqartë pasi nuk mbështetet në asnjë bazë apo shembull ligjor”*. Përveç kësaj, Gjykata Supreme vërejti se *“nuk mund të vlerësojë vërtetimin e fakteve të Gjykatës së Qarkut, pasi neni 432 (2) i KPP ndalon argumentet që - në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë vënë në pyetje vlerësimin e fakteve”*. Përfundimisht, Gjykata Supreme konkludoi se *“nuk gjeti ndonjë indikacion se gjykatat kanë falsifikuar provat, këto pohime janë të pabazuara”*.
66. Sa i përket pretendimit të parashtrueses Shemsije Sheholli për shkeljen e imunitetit të saj si gjyqtare, Gjykata Supreme rikujtoi se: *“neni 107 (2) i Kushtetutës parasheh që gjyqtarët nuk gëzojnë imunitet dhe mund të shkarkohen nga funksioni, kur të kenë shkelur ligjin me qëllim”*. Gjykata Supreme vërejti se, *“në këtë rast, të pandehurit janë shpallur fajtor për shkelje të qëllimshme të ligjit”*. Në fund, Gjykata Supreme konkludoi se: *“Për këtë arsye, Kushtetuta nuk e përjashton përgjegjësinë penale. Prandaj, pretendimi se Kushtetuta është shkelur është i pabazuar”*.
67. Sa i përket pretendimit të parashtrueses së kërkesës Shemsije Sheholli për shqiptimin e gabuar të dënimit plotësues, Gjykata Supreme rikujtoi se dënimi plotësues *“sipas nenit 57 të KPPK-së mund të shqiptohet kundër kryesit të veprës penale nëse ai person e ka keqpërdoruar pozitën e tij, veprimtarinë apo detyrën e tij me qëllim të kryerjes së veprës penale ose nëse me arsye mund të pritët se ushtrimi i profesionit, veprimtarisë apo detyrës së tillë nga ai mund të keqpërdoret për kryerjen e veprës penale”*. Gjykata Supreme vëren se *“dispozita nuk bën dallim në mes të pandehurve që janë gjyqtarë dhe të pandehurve të tjerë”*. Gjykata Supreme konsideroi se *“në këtë rast, të pandehurit kanë keqpërdorur qartë pozitën e tyre në mënyrë që të kryejnë veprat penale në fjalë”*. Në fund, Gjykata Supreme arriti në përfundimin se *“pretendimi se shqiptimi i dënimit plotësues është i paligjshëm, është i pabazuar”*.
68. Në bazë të shqyrtimeve të mësipërme, Gjykata vëren se parashtruesve të kërkesës u është mundësuar zhvillimi i procedurës bazuar në parimin e kontradiktoritetit; se ata kishin mundësi që të paraqesin argumente që ata i konsideronin relevante për rastin e tyre në fazat e ndryshme të këtyre procedurave; atyre u është dhënë mundësia që të kontestojnë në mënyrë efektive argumentet dhe dëshmitë e paraqitura nga prokurori; dhe se të gjitha

argumentet që ishin relevante për zgjidhjen e rastit të tyre janë dëgjuar e shqyrtuar nga gjykatat e rregullta; se arsyet faktike e ligjore ndaj aktgjykimeve të kontestuara ishin shtruar hollësisht, dhe rrjedhimisht, në pajtim me rrethanat e rastit, procedurat, shikuar në tërësinë e tyre, procedurat ishin të drejta (Shih, për shembull, rastin *Garcia Ruiz kundër Spanjës*, kërkesa nr. 30544/96, Aktgjykim i 21 janarit 1999, paragrafi 29; dhe shih, *mutatis mutandis*, rasti i Gjykatës Kushtetuese nr. KI42/16, Parashtrues *Valdet Sutaj*, Aktvendim për papranueshmëri, i 7 nëntorit 2016, paragrafi 40).

69. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se kushti i “drejtësisë” siç garantohet me nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të Konventës mbulon procedurat në tërësi, dhe çështja nëse një person ka pasur një gjykim “të drejtë” shikohet me anë të analizës kumulative të të gjitha fazave, jo thjesht një incident i veçantë ose mangësi procedurale, dhe si rezultat, mangësitë në një fazë mund të korrigjohen në një fazë të mëvonshme (shih, për shembull, rasti i GJEDNJ *Monnell dhe Morris kundër Mbretërisë së Bashkuar*, Nr. 9562/81; 9818/82, Aktgjykim i 2 marsit 1987, paragrafët 55-70).
70. Gjykata konsideron se parashtruesit e kërkesës nuk pajtohen me Aktgjykimin e Gjykatës Supreme, përkatësisht me mënyrën se si ligji është interpretuar dhe zbatuar nga gjykatat. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet praktikës së krijuar të GJEDNJ, e cila konstaton se: “*Si pasojë e parimit që ligjet duhet të jenë të zbatimit të përgjithshëm, formulimi i statuteve nuk është gjithmonë i saktë. Një nga teknikat standarde të rregullimit sipas rregullave është që të përdoren kategorizime të përgjithshme në krahasim me listat shteruese. Kjo do të thotë se shumë ligje janë në mënyrë të pashmangshme të formuluar në atë mënyrë, që në një masë më të madhe ose më të vogël, janë të paqarta dhe interpretimi dhe zbatimi i tyre varen nga praktika*”. Rrjedhimisht, në çdo sistem të së drejtës, sado që është hartuar një dispozitë ligjore në mënyrë të qartë, duke përfshirë një dispozitë të ligjit penal, ekziston një element i pashmangshëm i interpretimit gjyqësor. Gjithmonë do të ketë nevojë për sqarimin e pikave të dyshimta dhe për përshtatjen me rrethanat në ndryshim. Roli i gjyqësorit të dhënë në gjykata është pikërisht që të zhduken dyshimet e tilla interpretuese që mbeten. (Shih, *mutatis mutandis*, rasti i GJEDNJ *Scoppola kundër Italisë*, Kërkesa nr. 10249/03, Aktgjykimi i 17 dhjetorit 2009, paragrafët 100-101).
71. Përveç kësaj, nuk i takon Gjykatës të spekulojë lidhur me vërtetimin e fakteve, interpretimin dhe zbatimin e ligjit penal dhe të procedurës penale nga Gjykata Supreme dhe nga gjykatat e tjera gjatë rrjedhës së procedurës penale.
72. Gjykata thekson që ajo vendos për karakterizimin që duhet t'i jepet me ligj fakteve të rastit, prandaj nuk e konsideron veten të detyruar nga karakterizimi i dhënë nga parashtruesit ose palët e tjera në procedurë. (Shih, rastin e GJEDNJ-së, *Guerra dhe të tjerët kundër Italisë*, Kërkesa nr. 116/1996/735/932, Aktgjykim i 19 shkurtit 1998, paragrafi 44).
73. Për më tepër, parashtruesit e kërkesës nuk kanë treguar dhe dëshmuar ndonjë shkelje që mund ta çojë Gjykatën në përfundimin se Gjykata Supreme ose gjykatat e rregullta kanë vepruar në mënyrë arbitrare ose të paarsyeshme gjatë vërtetimit të fakteve ose interpretimit të ligjit. (Shih, për shembull, rasti i

GJEDNJ-së, *Alimuçaj kundër Shqipërisë*, kërkesa nr. 20134/05, Aktgjykimi i 7 shkurtit 2012, paragrafi 176).

74. Përveç kësaj, Gjykata konsideron se mospajtimi i parashtruesve me rezultatin e rasteve të tyre nuk mund të ngre vetvetiu një pretendim të argumentueshëm për shkelje të të drejtave kushtetuese (shih, *mutatis mutandis*, rasti i Gjykatës Kushtetuese nr. KI63/16, *Ibidem*, paragrafi 46).
75. Bazuar në shqyrtimet e mësipërme, Gjykata konkludon se parashtruesit e kërkesës nuk kanë paraqitur asnjë fakt për të arsyetuar pretendimet e tyre për shkelje të të drejtave dhe lirive themelore të tyre të garantuara me Kushtetutë; dhe as nuk i kanë vërtetuar këto pretendime siç kërkohet me nenin 48 të Ligjit.
76. Gjykata konstaton se kërkesat janë qartazi të pabazuara në baza kushtetuese dhe duhet të shpallen të papranueshme, siç përcaktohet me nenin 113 (7) të Kushtetutës, parashihet në nenin 48 të Ligjit dhe specifikohet me rregullin 36 (1) (d) dhe (2) (d) të Rregullores së punës.

Kërkesa e parashtrueses Shemsije Sheholli që të mbahet një seancë dëgjimore

77. Gjykata rikujton që parashtruesja e kërkesës Shemsije Sheholli kërkoi të mbahet një seancë dëgjimore dhe t'i mundësohet asaj që të marrë pjesë në atë seancë dëgjimore.
78. Në lidhje me këtë, Gjykata i referohet nenit 20 të Ligjit, i cili parasheh:
 1. *Gjykata Kushtetuese vendosë mbi çështjen pas mbarimit të seancës së shqyrtimit verbal. Palët kanë të drejtë të heqin dorë nga shqyrtimi verbal*
 2. *Pavarësisht nga paragrafi 1 i këtij neni, sipas vlerësimit të saj, gjykata mund të vendosë mbi çështjen që është objekt shqyrtimi kushtetues mbi bazën e shkresave të lëndës.*
79. Gjykata vëren se parashtruesja e kërkesës nuk është thirrur në ndonjë arsye për ta mbështetur kërkesën e saj.
80. Prandaj, Gjykata konsideron se dokumentet e përfshira në kërkesë janë të mjaftueshme për të vendosur këtë rast sipas formulimit të nenit 20 paragrafi 2 të Ligjit. (Shih, *mutatis mutandis*, Gjykata Kushtetuese rasti nr. KI34/17 parashtruese *Valdete Daka*, Aktgjykim i 12 qershorit 2017, paragrafët 108-110).
81. Prandaj, kërkesa e parashtrueses për mbajtjen e seancës dëgjimore refuzohet si e pabazuar.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese e Kosovës, në pajtim me nenin 113. 7 të Kushtetutës, nenin 48 të Ligjit, rregullat 36 (1) (d) dhe (2) (d), dhe 56 (b) të Rregullores së punës, në seancën e mbajtur më 7 shtator 2017, njëzëri

VENDOS

- I. TA DEKLAROJË kërkesën të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit; dhe
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues

Almiro Rodrigues

Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese

Arta Rama-Hajrizi